

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/49/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1116220364
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Král
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1116220364.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Krála a členov senátu JUDr. Dariny Kriváňovej a JUDr. Ivany Jahnovej, v právnej veci žalobcu: H. R., U.. XX.X.XXXX, R. T. C. Č.. XXX, O., Č. A., právne zast.: JUDr. Lubomír Müller, Symfonická 1496/9, Praha 5, Česká republika, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 18.000,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 9. novembra 2018 č. k. 10C 105/2016-90, takto

rozhodol:

Odvolanie z 02.01.2019 o d m i e t a.

Žalovanej n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) zhora označeným rozsudkom zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania (výrok I.), žalobu zamietol (výrok II.) a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok III.).

2. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca podal žiadosť o odškodnenie podľa zákona č. 119/1990 Zb. v spojení s § 9 zákona č. 58/69 Zb. a zároveň žiadal o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe a trestu. Podľa stanoviska Federálneho ministerstva obrany č. RTr/1780/91 zo dňa 17.7.1992 a vyhlásenia vojenského súdu bol žalobca účastný na rehabilitácii v zmysle zákona č. 119/1990 Zb. Žalobca získal odškodnenie spolu v sume 48.750,- Kčs za stratu na zárobku, za náklady väzby a náklady výkonu trestu. Ďalšie nároky si žalobca neuplatnil. Okrem toho podľa stanoviska žalobca nemal nárok na náhradu nákladov trestného konania a prípadnej obhajoby, keďže nebol rehabilitovaný úplne. Uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 3Nt/25/2014 z 2.2.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 2.2.2015, bol žalobca podľa § 33 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii účastný súdnej rehabilitácie z odsúdenia rozsudkom bývalého Vojenského obvodového súdu Bratislava sp. zn. 3T/253/73 z 14.12.1973 a z odsúdenia rozsudkom bývalého Vojenského obvodového súdu Bratislava sp. zn. 3T/107/91 z 29.5.1991. Zo žiadosti o dodatočné odškodnenie a zadostučinenie adresovanej Ministerstvu spravodlivosti SR dňa 4.6.2015 súd zistil, že žalobca požiadal o dodatočné odškodnenie formou náhrady nákladov pôvodného trestného konania, náhrady nákladov obhajoby a náhrady nemajetkovej ujmy (citovej a morálnej ujmy) vo výške 18.000,- eur s prihliadnutím na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 29.5.1997 v obdobnej veci Tsirlis a Kouloumpas proti Grécku. Podľa stanoviska Ministerstva spravodlivosti SR o predbežnom prerokovaní nároku č. 43154/2015-1421/14 z 30.12.2015 bolo žalobcovi dodatočne priznané odškodnenie v sume 6,70 eur ako náhrada trov trestného konania podľa § 23 ods. 1 písm. c) zákona č. 119/1990 Zb. K uplatnenej náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 18 000,- eur ministerstvo poznamenalo, že túto náhradu nie je možné priznať podľa § 23 zákona č. 119/1990 Zb.. Podľa oznámenia Ministerstva

spravodlivosti SR o výsledku predbežného prerokovania nároku č. 26471/2016/142 z 30.8.2016 bolo žalobcovi priznané odškodnenie v sume 170,24 eur ako náhrada účelne vynaložených cestovných nákladov. Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/19/2017 z 13.9.2018 bol zrušený rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/344/2014 z 9.6.2016 a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Uvedeným rozsudkom krajského súdu bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 21C/112/2012 z 30.1.2014, ktorým bola žalobcovi v tom konaní priznaná nemajetková ujma vo výške 50.000,- eur s príslušenstvom. Z bodu 13 odôvodnenia uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vyplýva, že dovolateľ opodstatnene vytkol odvolaciemu súdu, že nevysvetlil, či je vôbec možné na prípad žalobcu aplikovať ustanovenia Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keďže k "nezákonnému zásahu" do jeho práv došlo v čase, kedy Dohovor nebol pre vtedajší štát právne záväzný.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 1 ods. 1, 2, § 4 písm. c), § 23 ods. 1, § 24 ods. 1, 2, zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii, článku 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, § 162 ods. 2, 3, § 164 CSP, pričom dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

4. Žalobca na pojednávaní dňa 09.11.2018 navrhol prerušiť konanie do definitívneho skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 21C/112/2012 vo veci Kuriško proti Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti SR, a to z dôvodu, že v uvedenej veci súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- eur s príslušenstvom, pričom uvedené bolo potvrdené Krajským súdom v Bratislave. Na dovolanie žalovaného Najvyšší súd SR zrušil potvrdzujúci rozsudok Krajského súdu v Bratislave a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Z odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR súd zistil, že Okresný súd Bratislava I priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu, pričom konštatoval, že z dôvodu, že na uplatnený nárok nie je možné aplikovať ani zákon č. 119/1990 Zb., ani zákon č. 58/1969 Zb., je preto potrebné vychádzať z Ústavy SR a čl. 5 ods. 5 Dohovoru. Krajský súd v Bratislave rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I potvrdil, avšak dovolací súd mu vytkol, že nevysvetlil, či je vôbec možné na prípad žalobcu aplikovať ustanovenia Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keďže k "nezákonnému zásahu" do jeho práv došlo v čase, kedy Dohovor nebol pre vtedajší štát právne záväzný. Z dôvodu procesnej vady potom dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu.

5. Žalobca navrhol prerušiť predmetné konanie, alternatívne pojednávanie odročit' a počkať na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave vo vyššie uvedenej veci. Súd prvej inštancie mal za to, že konanie vedené pred Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 21C/112/2012 je síce obdobné tomuto konaniu, avšak nepredstavuje prekážku tomu, aby súd v tejto veci mohol ďalej konať a rozhodnúť. Súd nepovažoval za účelné, či hospodárne prerušiť predmetné konanie do právoplatného skončenia iného konania, resp. podľa právneho zástupcu žalobcu do definitívneho skončenia iného konania, pretože v predmetnej veci mal súd za to, že nárok žalobcu zanikol v zmysle § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. Okrem toho súd poukázal na to, že v obdobných veciach existuje niekoľko rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave, v ktorých, naopak, boli zamietnuté žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy požadovanej titulom súdnej rehabilitácie. Súd tiež uviedol, že právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky. Podľa názoru súdu prerušenie konania predstavuje skôr výnimku ako pravidlo, preto aj vzhľadom na zásadu hospodárnosti konania návrh žalobcu na prerušenie konania do skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 21C/112/2012 zamietol (výrok I.).

6. Následne s poukazom na vykonané dokazovanie dospel k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť. Súd mal za preukázané a medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalobca bol rozsudkom bývalého Vojenského obvodového súdu Bratislava sp. zn. 3T/253/73 zo dňa 14.12.1973 uznaný vinným zo spáchania trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Trestného zákona vtedy v platnom znení a bol odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov nepodmienečne. Žalobca vykonal trest vrátane väzby v dobe od 18.10.1973 do 18.4.1975, kedy bol prepustený. Uznesením Vojenského obvodového súdu Bratislava sp. zn. 2Rtv/170/90 zo dňa 15.2.1991 bol rozsudok Vojenského obvodového súdu Bratislava sp. zn. 3T/253/73 zo dňa 14.12.1973 zrušený vo výroku o treste. Výrok o vine, ohľadne trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách, zostal nedotknutý. Rozsudkom Vojenského obvodového súdu Bratislava sp. zn. 3T/107/91 zo dňa 29.5.1991 bolo pri nezmenenom výroku o vine z rozsudku Vojenského obvodového súdu Bratislava 3T/253/73 zo dňa 14.12.1973, ktorým bol uznaný vinným z trestného činu nenastúpenia

služby v ozbrojených silách, upustené od potrestania žalobcu. Vzhľadom na uvedené žalobca požiadal o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 119/1990 Zb. a § 9 zákona č. 58/1969 Zb., pričom stanoviskom Federálneho ministerstva obrany získal odškodnenie spolu v sume 48.750,- Kčs za stratu na zárobku, za náklady väzby a náklady výkonu trestu. Ďalšie nároky si žalobca v tom čase neuplatnil. Nakoniec uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 3Nt/25/2014 z 2.2.2015 bolo vyslovené, že žalobca podľa § 33 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii účastný súdnej rehabilitácie z odsúdenia rozsudkom bývalého Vojenského obvodového súdu Bratislava sp. zn. 3T/253/73 z 14.12.1973 a z odsúdenia rozsudkom bývalého Vojenského obvodového súdu Bratislava sp. zn. 3T/107/91 z 29.5.1991. Žalobca dňa 4.6.2015 požiadal o dodatočné odškodnenie formou náhrady nákladov pôvodného trestného konania, náhrady nákladov obhajoby a o zadostučinenie formou náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 18.000,- eur. Podľa stanoviska Ministerstva spravodlivosti SR o predbežnom prerokovaní nároku zo dňa 30.12.2015 bolo žalobcovi dodatočne priznané odškodnenie v sume 6,70 eur ako náhrada trov trestného konania podľa § 23 ods. 1 písm. c) zákona č. 119/1990 Zb. Žalobcovi bolo následne dňa 30.8.2016 priznané odškodnenie v sume 170,24 eur ako náhrada účelne vynaložených cestovných nákladov. Ministerstvo spravodlivosti SR už vtedy uviedlo, že náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 18.000,- eur nie je možné priznať podľa § 23 zákona č. 119/1990 Zb..

7. Rozhodujúc o nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie v prvom rade posúdil, či bol nárok žalobcu uplatnený na súde v lehote upravenej v ustanovení § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii. V zmysle ustanovenia § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. bolo potrebné uplatniť nárok na súde v lehote troch rokov od právoplatnosti oslobodzujúceho alebo rozhodnutia odsudzujúceho na miernejší trest alebo rozhodnutie, ktorým sa trestné stíhanie zastavilo, inak nárok zaniká. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že nárok uplatnený žalobcom na súde dňa 29.9.2016 nebol uplatnený včas, pretože 3-ročná lehota na uplatnenie nároku v zmysle zákona č. 119/1990 Zb. začala žalobcovi plynúť už právoplatnosťou uznesenia Vojenského obvodového súdu Bratislava sp. zn. 3T/107/91 zo dňa 29.5.1991, ktorým bolo upustené od potrestania žalobcu (keďže predtým už rozhodnutím Vojenského obvodového súdu Bratislava sp. zn. 2Rtv/170/90 zo dňa 15.2.1991 bol rozsudok Vojenského obvodového súdu Bratislava sp. zn. 3T/253/73 zo dňa 14.12.1973 zrušený vo výroku o treste). Týmto rozhodnutím súd rozhodol o účasti žalobcu na súdnej rehabilitácii podľa zákona č. 119/1990 Zb., žalobca tak bol čiastočne rehabilitovaný a prvýkrát aj požiadal o odškodnenie podľa zákona č. 119/1990 Zb., jeho žiadosti bolo vyhovené stanoviskom Federálneho ministerstva obrany č. RTr/1780/91 zo dňa 17.7.1992. Podľa názoru súdu prvej inštancie nebolo možné prehliadnúť rozhodnutie Vojenského obvodového súdu Bratislava, ktorým bolo upustené od potrestania žalobcu na základe predchádzajúceho rozhodnutia o zrušení výroku o treste rozhodnutia Vojenského obvodového súdu Bratislava sp. zn. 3T/253/73 zo dňa 14.12.1973. Rozhodnutie Vojenského obvodového súdu Bratislava sp. zn. 3T/107/91 zo dňa 29.5.1991, ktorým bol žalobcovi zmenený trest, resp. upustené od potrestania, je tým rozhodnutím, na základe ktorého sa v zmysle § 23 ods. 3 veta druhá zákona č. 119/1991 Zb. poskytuje odškodnenie, a to len so zreteľom na rozdiel medzi trestami vykonanými na základe pôvodného rozsudku a ustanovenými primeranými trestami alebo novo uloženými trestami. Od rozhodnutia Vojenského obvodového súdu Bratislava, ktorým bolo upustené od potrestania žalobcu, bolo potrebné počítat lehotu na uplatnenie odškodnenia, ktoré aj bolo prvýkrát uplatnené, hoci žalobca v tom čase neuplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Táto 3-ročná lehota v zmysle § 24 zákona č. 119/1990 Zb. potom neplynula počas predchádzajúceho prerokúvania nároku podľa § 9 zákona č. 58/1969 Zb., najdlhšie po dobu 6 mesiacov, a uplynula dňa 30.11.1994 (30.5.1991 + 3 roky + 6 mesiacov). Preto keď žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné väznenie na súde dňa 29.9.2016, urobil tak po lehote upravenej v § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. a jeho nárok zanikol. Súd preto žalobu zamietol.

8. Súd záverom poznamenal, že aj v prípade, ak by nárok žalobcu nezanikol v dôsledku uplynutia lehoty na podanie žaloby, žalobca by nebol úspešný, a to z nasledovných dôvodov. Uplatnený nárok na nemajetkovú ujmu za nezákonné väznenie sa posudzuje podľa zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii, účelom ktorého je nielen rehabilitovať osoby, ale ich aj primerane hmotne odškodniť. Zákon č. 119/1990 Zb. však žiadnym spôsobom neupravuje nárok na odškodnenie nemajetkovej ujmy za nezákonné väznenie a nemožno ho priznať, a to napriek tomu, že ustanovenie § 23 zákona č. 119/1990 Zb. uvádza len demonštratívny výpočet položiek nárokov na odškodnenie. Žalobcom uplatnené odškodnenie nemajetkovej ujmy tento zákon žiadnym spôsobom neupravuje. Vzhľadom na to, že citovaný zákon je vo vzťahu k ďalším zákonom upravujúcim odškodnenie neprávom odsúdených osôb (zákon č. 58/1969, zákon č. 504/2014 Z. z., Občiansky zákonník) zákonom špeciálnym,

má jeho úprava prednosť pred týmito všeobecnými úpravami, a preto možno prijať záver, že pokiaľ by zákonodarca mal v úmysle odškodniť rehabilitované osoby aj za utrpenú nemajetkovú ujmu, bol by to v zákone upravené výslovne. Pokiaľ zákonodarca pri stanovení rozsahu odškodnenia pri súdnych rehabilitáciách na nemateriálnu ujmu nepamätal, nie je táto úprava v rozpore s ústavne zaručenými právami, pretože Ústava SR v čl. 46 ods. 3, 4 stanovuje, že každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu a orgánu verejnej správy, alebo ich nesprávnym úradným postupom, ale za podmienok ustanovených zákonom. Aj podľa čl. 51 ods. 1 Ústavy SR sa možno domáhať práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. Z uvedeného vyplýva, že aj keď ustanovenie § 23 ods. 1 zák. č. 119/1990 Zb. uvádza len demonštratívny výpočet položiek nárokov na odškodnenie, a teda výslovne neupravuje ani nárok na nemajetkovú ujmu, nemôže všeobecný súd neprípustným spôsobom ako orgán súdnej moci nahrádzať činnosť zákonodarcu a priznať v civilnom sporovom konaní aj iné nároky, než ktoré platné právne predpisy priznávajú. Súd poukázal aj na to, že Slovenská republika je ako jeden z nástupníckych štátov ČSFR viazaná Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho Protokolmi od 18.3.1992, teda je zodpovedná za všetky skutky za obdobie od 18.3.1992. Žalobca však bol uznaný vinným zo spáchania trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Trestného zákona rozsudkom bývalého Vojenského obvodového súdu Bratislava sp. zn. 3T/253/73 zo dňa 14.12.1973 a vo väzbe a výkone trestu odňatia slobody bol od 18.10.1973 do 18.4.1975, teda pred ratifikáciou Dohovoru.

9. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

10. Rozsudok bol vyhlásený na pojednávaní dňa 9.11.2018, na ktorom po poučení súdu o opravnom prostriedku, právny zástupca žalobcu ústne do zápisnice vzniesol odvolanie (č. l. 78).

11. Rozsudok bol následne právnenému zástupcovi žalobcu v písomnej podobe doručený 06.12.2018 (č. l. 89). Dňa 02.01.2019 žalobca podal na poštovú prepravu odvolanie proti rozsudku v listinnej podobe. V ňom namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Mal za to, že k úplnej rehabilitácii žalobcu došlo až rozhodnutím z roku 2015 a teda až jeho vydaním vznikol žalobcovi podklad, aby mu bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy. Až rehabilitačné rozhodnutie z roku 2015 zakladalo podklad k tomu, aby bol žalobca odškodnený v celom rozsahu a preto 3 ročná lehota (§ 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb.) začala plynúť až od 02.02.2015. Žalobca v ďalšom nesúhlasil ani s tým, že aj pri včasnom uplatnení nároku, by mu nárok na nemajetkovú ujmu nevznikol. Mal za to, že práve demonštratívne vymedzenie nárokov, priznanie nemajetkovej ujmy nevylučuje. Ak by tento nárok zákon vylučoval, taxatívne by to vymedzil v ust. § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. V ďalšom poukázal na to, že Slovenská republika ako nástupnícky štát Československa je zodpovedná i za skutky, ktoré nastali pred 18.03.1992 a navyše je viazaná i judikatúrou ESLP (rozsudok vo veci Tsirlis a Kouloumpas proti Grécku). Z týchto dôvodov žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe vyhovie.

12. Žalovaná sa k odvolaniu písomne nevyjadrila.

13. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), dospel k záveru, že odvolanie žalobcu z 02.01.2019 treba odmietnuť (§ 386 písm. a/ CSP).

14. Podľa § 125 ods. 1, 2, 3 CSP, podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa § 362 ods. 1 CSP, odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 386 písm. a/ CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene.

15. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal predovšetkým z toho, že odvolanie, právnym zástupcom žalobcu vyhlásené ústne do zápisnice na pojednávaní 09.11.2018 (č. I. 78) a odvolanie z 02.01.2019 (č. I. 92) nemožno stotožňovať a posudzovať (tak z pohľadu včasnosti ako aj z pohľadu náležitosti) ako jedno podanie. Ustanovenie § 125 CSP upravuje formu podania, teda akou formou môže subjekt urobiť úkon voči súdu. Osobitný zákon, ktorý má vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku vzťah špeciality, však môže ustanoviť niektorú formu podania ako povinnú. Zákon ustanovuje, že podanie má byť urobené písomne, pričom písomná forma môže byť listinná (papierová) alebo elektronická. Uvedené znamená, že súd nie je povinný akceptovať podania urobené ústne a sám ich spisovať do zápisnice. Odvolací súd si je vedomý toho, že toto ustanovenie nemožno chápať absolútne. Ak napríklad žalobca, ktorý je osobne prítomný na pojednávaní, zoberie na tomto pojednávaní svoju žalobu v plnom rozsahu späť, súdy vo väčšine prípadov toto jeho podanie zaprotokolujú do zápisnice o pojednávaní (§ 99 CSP), pokiaľ je zápisnica spisovaná, a, samozrejme, toto podanie je zaznamenané aj vo zvukovom zázname z pojednávania (§ 98 CSP), ktorý sa vyhotovuje povinne. Treba mať na zreteli, že ak by súd vykladal toto ustanovenie prísne formálne, tak by v prípade prejavenej vôle advokáta žalobcu vziať žalobu späť musel pojednávanie odročiť za účelom doručenia späťvzatia, pričom advokát by musel späťvzatie doručiť súdu do elektronickej schránky (pozri § 82l ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch). Takýto dôvod odročenia pojednávania však rozhodne nemožno považovať za dôležitý (podľa § 183 ods. 1 CSP sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov). Identická situácia by nastala napríklad aj pri návrhu žalobcu alebo návrhu žalovaného na rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie (pozri § 274 a § 278 CSP) alebo návrhu žalobcu na rozhodnutie rozsudkom pre uznanie nároku (§ 282 CSP), či návrhu žalovaného na rozhodnutie rozsudkom pre vzdanie sa nároku (§ 286 CSP). Vzhľadom na to, že výklad ustanovení Civilného sporového poriadku nesmie podľa čl. 3 ods. 2 Základných princípov protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné, je však potrebné ustanovenie § 125 ods. 1 CSP vykladať skôr reštriktívne. Uvedené prípady však nemožno vzťahovať na podanie odvolania proti rozsudku. Predovšetkým podanie odvolania (ako podania vo veci samej) nijako nebráni súdu prvej inštancie riadne pokračovať v konaní (keďže sa podáva až po rozhodnutí súdu) a vo veci rozhodnúť (t. j. súd nemusí pojednávanie odročiť za účelom jeho doplnenia a zaslania v písomnej podobe, ako by tomu bolo pri späťvzatí žaloby, ani neznemožňuje súdu prvej inštancie rozhodnúť vo veci, ako je tomu v prípade rozsudku pre zmeškanie, uznanie alebo vzdanie sa nároku). Ako už bolo uvedené k podaniu odvolania sa pristupuje až po vyhlásení rozsudku vo veci samej. Nič preto odvolateľovi nebráni (a už vôbec nebráni v konaní, postupe a rozhodovaní súdu prvej inštancie) podať odvolanie v zákonnej lehote, plynúcej mu od doručenia rozsudku. Vzhľadom na špecifiká odvolania, ako podania vo veci samej (ktoré možno podať až po vyhlásení prvoinštančného rozsudku, pričom i lehota na jeho podanie plynie až od jeho písomného doručenia), ktoré v nijakom smere neovplyvňuje postup a rozhodovanie súdu prvej inštancie (teda nemá žiaden vplyv na hospodárnosť konania), nie je v tomto prípade namieste (na rozdiel od spomínaných prípadov späťvzatia žaloby, príp. podania návrhu na vydanie rozsudku pre zmeškanie, uznanie alebo vzdanie sa nároku), akceptovať jeho podanie ústnou formou do zápisnice (§ 125 CSP). V tomto prípade nebolo možné ustanovenie § 125 CSP vo vzťahu k tomuto podaniu vykladať reštriktívne (práve naopak). Vzhľadom na uvedené, odvolací súd právnym zástupcom žalobcu (advokátom) podané odvolanie ústne do zápisnice (navyše ako „blanketové“ odvolanie a odvolanie podané pred začatím plynutia odvolacej lehoty) neakceptoval.

16. Ako už bolo uvedené, žalobcovi (jeho právnemu zástupcovi) bol rozsudok súdu prvej inštancie doručený písomne dňa 06.12.2018 (č. I. 89). Odo dňa nasledujúceho (07.12.2018) začala žalobcovi plynúť 15 - dňová lehota na podanie odvolanie, ktorá mu uplynula dňom 21.12. 2018 (v piatok riadny pracovný deň). Žalobca až dňa 02.01.2019 (č. I. 93) odovzdal písomné odvolanie (splňajúce náležitosti odvolania) na poštovú prepravu, t. j. urobil tak až po uplynutí zákonnej lehoty (teda oneskorene). Z týchto dôvodov odvolací súd odvolanie žalobcu z 02.01.2019 ako oneskorene podané, odmietol (§ 386 písm. a/ CSP).

17. Záverom odvolací súd dodáva, že sú mu známe závery rozhodnutí NS SR sp. zn. 6 Cdo 119/2018, ako i rozhodnutia ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 90/2019, avšak tieto nebolo možné aplikovať v danej veci. Predovšetkým z rozhodnutia sp. zn. 6 Cdo 119/2018 síce vyplýva, že „treba rozlišovať medzi dopíňaním odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 3 C. s. p. a dopíňaním odvolania o chýbajúce náležitosti v zmysle § 373 ods. 1 C. s. p. Kým zmena alebo dopíňanie odvolacích dôvodov prichádza do úvahy len u odvolania splňajúceho túto náležitosť (teda pokiaľ ide

o túto náležitosť u tzv. „bezvädneho odvolania“, ktoré obsahuje odvolacie dôvody), pretože nemožno meniť, resp. dopĺňať (rozširovať) niečo, čo vôbec nie je (porovnaj nález ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 217/98,), a to len do uplynutia odvolacej lehoty, doplnenie odvolania o chýbajúce odvolacie dôvody je odstraňovaním vady odvolania. Pre odstraňovanie takejto vady platí, že súd naň nevyzýva (§ 373 ods. 1 veta druhá C. s. p.). Pre odvolateľa to znamená procesné riziko, že súd prvej inštancie bez toho, aby ho vyzýval na odstránenie uvedenej vady, môže po uplynutí lehoty na podanie odvolania bezodkladne predložiť vec odvolaciemu súdu a ten môže bezodkladne rozhodnúť o odmietnutí odvolania podľa § 386 písm. d) C. s. p. Nevyzývanie na odstránenie označenej vady však neznamená, že odvolateľ ju nemôže odstrániť sám z vlastnej iniciatívy, a to prípadne aj po uplynutí lehoty na podanie odvolania do rozhodnutia o odvolaní. Zo žiadneho ustanovenia C. s. p. nevyplýva zákaz, resp. nemožnosť strany takto postupovať. Nepripustnosť odstránenia vady odvolania z vlastnej iniciatívy nemožno vyvodiť ani z § 365 ods. 3 C. s. p., pretože, ako už bolo uvedené, toto ustanovenie na procesnú situáciu vadného odvolania nedopadá. Nemožno ho vyvodiť ani z ustanovenia § 380 ods. 1 C. s. p. o viazanosti odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi, lebo táto viazanosť prichádza do úvahy, len keď odvolanie obsahuje odvolacie dôvody, prípadne, ak je vada, spočívajúca v ich absencii, odstránená“, avšak tieto závery zároveň platia len vtedy, keď tzv. blanketové odvolanie (t. j. odvolanie bez toho, aby v ňom uviedol akýkoľvek odvolací dôvod), inak podané v lehote, strana podá aj predpísanou formou (písomne, a to buď v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.- § 125 CSP). Uvedené však nemožno vzťahovať na prípady odvolaní urobených ústne do zápisnice, ktoré nemožno akceptovať (viď bod 15 tohto rozhodnutia).

18. Obdobne i závery rozhodnutia ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 90/2019 v zmysle ktorých „iba uvedenie všeobecných odvolacích dôvodov v odvolaní nie je postačujúce na to, aby odvolací súd mohol o odvolaní rozhodnúť, resp. uvedením len všeobecných odvolacích dôvodov v odvolaní bez bližšej špecifikácie konkrétnych okolností prípadu nie je splnená zákonom stanovená náležitosť odvolania spočívajúca v povinnosti uviesť v odvolaní „odvolacie dôvody“. Relevantná právna úprava neumožňuje súdu vyzvať stranu sporu na doplnenie chýbajúcej náležitosti odvolania spočívajúcej v absencii konkretizácie odvolacieho dôvodu a zároveň neumožňuje strane sporu meniť a dopĺňať odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie po uplynutí lehoty na podanie odvolania“, sa vzťahujú k prípadu, kedy odvolanie len (aspoň) všeobecne vymenuje dôvody odvolania uvedené v ust. § 365 ods. 1 CSP bez akejkoľvek konkretizácie, t. j. v čom odvolateľ vidí konanie súdu prvej inštancie za nesprávne, avšak aj v tomto prípade však išlo o včasné odvolanie, urobené v predpísanej (písomnej) forme.

19. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 CSP. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania postupoval odvolací súd v súlade s § 396 ods. 1 CSP tak, že najskôr analogicky aplikoval § 256 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto postupu je skutočnosť, že Civilný sporový poriadok neobsahuje osobitnú úpravu rozhodovania o trovách odvolacieho konania v prípade odmietnutia odvolania. Samotný § 396 ods. 1 CSP odkazuje na použité ustanovení o trovách konania pred súdom prvej inštancie. Preto bolo potrebné rozhodnúť o trovách odvolacieho konania podľa analogického použitia § 256 ods. 1 CSP, ktorý upravuje problematiku svojou povahou najbližšiu odmietnutiu odvolania, pretože i v tomto prípade odvolacie konanie končí bez toho, aby odvolací súd rozhodoval vo veci samej. Odvolací súd mal potom za to, že žalobca oneskoreným podaním odvolania zaviniť, že ho musel odvolací súd odmietnuť. Z týchto dôvodov vznikol potom žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Nakoľko jej však žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli, súd jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

20. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).